

Odeeffannoo STD

Syphilis (“Syph”, “The Pox”) - Oro

Wurdee

(baakteeriyaa *Treponema Pallidum* jedhamuun dhufa)

AASXESSA FI MUL'ATA

Sadarkaa 1ffa (wurdee isa jalqabaa)

- Guyyaa quunnamtiirraa eegalee torban 1-12 itti mula'ata
- Madaa dhukkubbii hin qabne naannoo afaanii, qaama saalaa akkasumas hudduurratti mul'ata
- Madaan dhagna dubartii ykn hudduu keessaa torban 1-5 itti "dhokachuu" ni danda'a
- Madaan ni bada garuu dhibeen isaa dhiiga keessa tura

Sadarkaa 2ffaa (wurdee sadarkaa lammataa)

- Madaan erga argamee mul'atni isaa troban 6 hanga baatii ja'aatti tura
- Dhaqna irratti waan akka cittootu baha
- Mul'ata utaalloo fakkaatutu mul'ata

Sadarkaa isa booddee

- Madaan ykn cittoon hin mul'atu, garuu fanxoon ammayyuu dhiiga keessa jira. Onnee, sammuu akkasumas qaama biroo hunda miidhuu ni danda'a (wurdee isa ture)

HAALA DADDARBIINSA ISAA

Wurdeen haala armaan gadiitiin darba:

- Quunnamtii saalaa karaa dhagnadubartii
- Quunnamtii saalaa afaaniin
- Quunnamtii saalaa hudduuhaan
- Haadha dhukkubsattuorraa gara daa'ima reef dhalatuutti

XAAXAWWAN/BOODDEE

Wurdeen yoo wal-dhaanamuu baate dhibeewwan armaan gadii fida:

- Dhukkuba onnee
- Ija jaamsuu
- Miiddhaa sammuu

Wurdeen yammuu ulfaa miiddhaa armaan gadii geessisuu ni danda'a:

- Dubartiin ulfi da'ima du'aa da'uu ni dandeessi
- Daa'ima miiddhaa qabu da'uu ni dandeessi
- Miiddhaa sammuu, sombaa, tiruufi qaama dhaqnaa biroo fiduu ni danda'a

ITTISA

Odeeffannoo haala daddarbiinsa wurdee hir'isuuf fayyadan:

- Madaan naannoo dhagna dubartiitti kan *latex kondomiitiin* aguugamanitti dhalachuu ni

danda'a. Akkasumas naannoo hin aguugamni ykn hin ittisamnetti dhalachuu ni danda'a. *Latex kondomiin* yoo sirriitti maa'ii itti ba'ame carraa wurdeen daddarbuuf qabu hir'isuu ni danda'a.

- Quunnamtii saalaa hudduudhaan ykn dhagna dubartiin yammuu gootu yeroo hundaa *latex koondomii* fayyadami
- Quunnamtii saalaa afaaniin meeshaa dhiiraa luuguun yoo goote *latex kondomii* fayyadami
- Quunnamtii saalaa dhagna dubartii arraabuun ykn karaa hudduu yoo goote ittisa *latex* fayyadami (laastikii ilkaanii ykn koondomii lamatti kutiiti)
- Lakkoobsa namoota quunnamtii saalaa waliin hojjetu xinneessi
- Dhibee kan qabaachuufi dhiisuu kee dooktoroora ykn dhiyeessitoota fayyaa biroorraa xiinxala godhaddhu
- Yoo qabamte namoota quunnamtii foonii waliin gootu hunda beeksisi
- Namootni ati quunnamtii saalaa waliin gootu ilaalamuu fi waldhaanamuu isaanii mirkaneessi

DAWAA/YAALA

Dawaa Wurdee:

- Dawaa dooktora biraa fudhatamuun wurdeen ni fayyaa
- Namootni sii wajjin quunnamtii saalaa qabanis yaalamuu qabu

HUBADDHU: Nammi erga yaalamee fayyee boode deebisee qabamuu ni danda'a

ODEEFFANNOO KANARRAA YOO BARBAADDE TEESOO ARMAAN GADIITIIN QUUNNAME:

Infectious Disease Epidemiology, Prevention and Control Division
STD and HIV Section

Minnesota Department of Health

P.O. Box 64975

St. Paul, MN 55164-0975

(651) 201-5414; (651) 201-5797 TTY www.health.state.mn.us

Daandii hatattamaa Karoora Maatii Minnesotaa

(Minnesota Family Planning and STD Hotline)

1-800-783-2287 Sagalee/TTY; (651) 645-9360 (Magaalaa)

www.stdhotline.state.mn.us

Daandii hatattamaa kan mootummaa guutuu CDC,

STD tiifi AIDS

(CDC National STD and AIDS Hotlines)

1-800-232-4636; 1-888-232-6348 TTY; www.cdc.gov